

TE FARE TAUHITI NUI
MAISON DE LA CULTURE

TURE A TE TATA'URA'A PĀPA'I 'E 'ŌRERO 'ĀRERE

'ŌMUARA'A

Nō te Heiva o te reo 'e te ta'ere pi'ihia *Parau Ti'amā*, e fa'anaho Te Fare Tauhiti Nui (parauhia i muri nei « TFTN » 'e aore rā « te fa'anaho »), turuhia nā te Fare Manatū mono, te Fare Tāumihau nō te Ta'ere, te 'Aira'a Ihi, te Arutaimāreva, te Fatura'a fenua 'e te Rima'i, e ti'a'au i te parau nō te Piriaura'a 'e te mau Fare Fa'ati'a Hau, i te tata'ura'a pāpa'i 'e 'ōrero pi'ihia *'Āre*.

Te fā a teie nei tata'ura'a, o te fa'atānira'a 'e te ha'afaufa'ara'a i te fa'a'ohipara'a i te mau reo mā'ohi. O te fa'a'ana'anataera'a ato'a i te pāpa'ira'a mā'ohi nā roto i te hō'ē ferurira'a fa'ati'amā i te parau 'e te mana'o, fa'a'ana'anatae i te mau ta'ata fa'a'ohipa reo i tē parau nā roto i te mau rāve'a ta'a 'ē (parau, pāpa'i, ha'uti), e fa'a'ite 'e, e fa'aparare i te mau pāpa'i 'āpī o tē haere mai e fa'arahi i te faufa'a tumu nihinihi mā'ohi.

E matara teie nei tata'ura'a i te mau pāpa'i nā roto i te hō'ē o te mau reo mā'ohi a tō Pōrīnetia farāni.

E tai'ohia te mau pāpa'i ato'a i mua i te nūna'a i te roara'a o te Heiva *Parau Ti'amā*.

E fa'arē te tata'ura'a *'Āre* i te mau ta'ata pāpa'i 'e ta'ata 'ōrero rauutu, o tē nehenehe e tāpa'o i tō rātou i'oa i roto i nā tuha'a 'e piti 'e aore rā i roto i te tahi 'e i te tahi tuha'a.

'Irava 1 : Te mau ta'ata tata'u

Mea tāmoni 'ore te tata'ura'a *'Āre* 'e, e matara i te tā'ato'ara'a.

1.1 Te tata'ura'a pāpa'i

Nō te tata'ura'a pāpa'i, 'ua ha'amauhia e maha tuha'a, mai te tāparau taure'a 'e tae atu i te mea mātua.

'Ua fa'aotihia, nō te tuha'a tāta'i tahi, e 5 ta'ata tata'u te rahira'a iti roa a'e.

Tuha'a Taure'a :

- *'Āre iti* (11 matahiti 'e tae atu i te 14 matahiti) ;
- *'Āre nui* (15 matahiti 'e tae atu i te 17 matahiti).

Tuha'a Mātua mai te 18 matahiti :

- 'Ārere ava tau ;
- 'Ārere tau.

E parauhia tāparau mātua, te ta'ata i nene'i a'e na e piti a'e pāpa'ira'a huru rau, i roto i te mau huru nene'ira'a ato'a, 'e aore rā o tei pāpa'i i te hō'ē parau tumu nā te hō'ē pupu 'ori 'e aore rā hīmene nō te tata'ura'a Heiva I Tahiti 'e Hura Tapairu.

1.2 Te tata'ura'a 'ōrero

E 'ōrero te ti'a tata'u i te hō'ē o nā parau i tāpe'ahia nō te tata'ura'a pāpa'i. E ti'a i te ta'ata pāpa'i i taua parau e 'ōrero 'e 'aore rā e mā'iti i te ta'ata e 'ōrero.

E ō te ta'ata 'ōrero i roto i te tata'ura'a 'Ārere nō te rē ta'ata 'ōrero rauutu.

'Aita e tītaura'a i te ta'ata 'ōrero nō tē tata'u.

'Irava 2 : Fa'anahora'a nō te tata'ura'a

E ha'apāpū te ta'ata e fa'aō i roto i te tata'ura'a pāpa'i nā na mau i pāpa'i i te parau i fa'ataehia mai. Nō te reira, 'aita e ti'a i te fa'anaho tata'ura'a 'ia tāpe'a mai i te hō'ē parau 'aita e ti'a ia na 'ia 'ite pāpū o vai te ta'ata pāpa'i 'e nō hea roa mai taua parau rā.

E fa'atae atu te ti'a tata'u i tā na parau :

- i te piha 'Ohipa tāmau a Te Fare Tauhiti Nui (mai te mōnirē 'e tae atu i te mahana pae mai te hora 9 'e tae atu i te hora 4 i te ahiahi 'e i te mahana mā'a mai te hora 9 'e tae atu i te hora 12) ;

- 'e 'aore rā nā roto i te rāve'a tāireuira i te nohora'a 'īmere: parautiama@maisondelaculture.pf

I te taime 'a hāpono ai te ta'ata pāpa'i i tā na parau, e tītauhia 'ia 'āpiti mai o ia i te 'api tata'u fa'a'ī-māite-hia e ti'a 'ia huri mai i ni'a i te tahua natirara a Te Fare Tauhiti nui.

E ti'a ato'a 'ia fa'atae atu i taua 'api tata'u rā nā roto i te 'īmere anira'a i parautiama@maisondelaculture.pf 'e 'aore rā 'ia haere mai e ti'i i te piha 'Ohipa tāmau a Te Fare Tauhiti Nui.

Hō'ē noa parau tā te mau ta'ata pāpa'i e nehenehe e hōro'a nō te tata'ura'a.

Hō'ē noa parau tā te ti'a tata'u e nehenehe e 'ōrero nō te tata'ura'a.

'Ua ha'amauhia te mau tai'o mahana tāpa'ora'a i'oa nō te tata'ura'a i roto i te 'api i 'āpitihia i teie nei ture tata'ura'a.

'Irava 3 : Huru pāpa'ira'a

'Ia fa'atura te pāpa'ira'a i te mau tītaura'a i muri nei :

1. 'Aita te huru pāpa'ira'a e fa'ahēpohia, terā rā 'ia fa'aturahia te tumu parau i mā'itihia nā te fa'anaho ;
2. 'Aita te pāpa'ira'a e hau atu i te 10 000 tāpa'o ma te tai'o i te mau ārea nā te mau mātua, 'e, e 5 000 tāpa'o mā te tai'o i te mau ārea nā te mau taure'a ;
3. 'Aita te tau tai'ora'a e hau atu e 5 (pae) minuti nā te mau mātua 'e, e 2 minuti nā te mau taure'a ;
4. E tītauhia 'ei pāpa'ira'a tumu, 'aita i nē'ihia 'e, 'aita hō'ē a'e ti'ara'a ;
5. 'Eiaha e pāpa'i i te mau parau tātī nūna'a 'ē 'e rātere 'e 'aore rā i te mau parau fa'a'ino.

'Irava 4 : Te mau mero tōmite hi'opo'a

E fa'atōro'a te fa'atere a Te Fare Tauhiti Nui e maha mero, te fāito rahi a'e, e vai nei i roto i te tōmite hi'opo'a nō roto mai i te tuha'a o te parau nihinihi, reo, ta'ere 'e/'e 'aore rā 'ai'ihī mā'ohi. E 'ohipa tāmoni 'ore te reira nō te tata'ura'a 'Ārere.

I roto i te mau tuha'a ato'a, e mā'iti te mau mero tōmite hi'opo'a i nā parau rauutu e toru o tē hōro'ahia te rē mātāmua, piti 'e toru.

Nō te tā'ato'ara'a o te mau parau i mā'iti 'e i 'ōrerohia i roto i te Heiva *Parau Ti'amā*, e mā'iti te mau mero hi'opo'a i te mau 'ōrero rauutu o tē hōro'ahia te rē mātāmua, piti 'e toru.

E mana hope tō te tōmite hi'opo'a.

'Irava 5 : Fa'anahora'a o te tata'ura'a

Nō te mau tuha'a tāta'i tahi, e tāpe'a mai te tōmite hi'opo'a e 30 parau, te fāito rahi a'e, nā te tuha'a Taure'a 'e, e 18 parau nā te tuha'a Mātua.

E anihia i te mau ta'ata i pāpa'i i te mau parau i tāpe'ahia mai 'ia tai'o 'e 'aore rā 'ia fa'atai'o i tā rātou parau i roto i te tata'ura'a 'ōrero rauutu.

'Irava 6 : Rē

E fa'arē te tata'ura'a 'Ārere e toru ta'ata pāpa'i i te tuha'a tāta'i tahi, 'e, e toru 'ōrero nō te tā'ato'ara'a o te mau tuha'a a te tata'ura'a pāpa'i.

'Irava 7 : Fa'a'itera'a i te mau ta'ata i rē

E ravehia te fa'a'itera'a i te mau ta'ata i rē i te tata'ura'a 'Ārere 'e te 'ōperera'a rē i te mahana hope'a o te Heiva *Parau Ti'amā*.

‘Irava 8 : Tāpa’o nota nō te tata’ura’a pāpa’i

Teie te mau tāpa’o nota nō te tata’ura’a pāpa’i :

Tāpa’o nota	Tai’o
‘Ite parau nihinihi <i>(Hi’ora’a : fa’a’ohipara’a i te mau huru pāpa’ira’a, pu’e ta’o rahi etc.)</i>	35
Fa’a’ohipara’a i te tumu parau <i>(Hi’ora’a : ‘Ua fa’aturahia te tumu parau ‘e ‘ua fa’a’ohipahia i te huru tano ‘e fa’ahiahia)</i>	25
Urupu’upu’u nō roto mai i te parau	20
‘Ōhiera’a o te tai’ora’a <i>(Hi’ora’a : mea maita’i te mau pāpa’ira’a pereota ; e ta’a-maita’i-hia te parau i te tai’ora’a, fa’a’ohipara’a tano o te āpapara’a parau, o te papareo ‘e te huru pāpaira’a ta’o)</i>	20
TĀ’ATO’ARA’A O TE MAU TAI’O :	100

‘Irava 9 : Tāpa’o nota nō te tata’ura’a ‘ōrero

Teie te mau tāpa’o nota nō te tata’ura’a ‘ōrero :

Tāpa’o nota	Tai’o
Huru au / Huru ti’ara’a <i>(Hi’ora’a : Huru ti’ara’a tino, huru tu’ura’a parau, teatarā’a parau)</i>	25
Ha’utira’a i te parau <i>(Hi’ora’a : Noa’ara’a i te ta’ata ‘ōrero ‘ia fa’atae i te poro’i o te parau)</i>	25
Tu’ura’a urupu’upu’u <i>(Hi’ora’a : Noa’ara’a i te ‘ōrero ‘ia putapū te mau ta’ata e māta’ita’i nei ia na)</i>	25
Tu’ura’a reo <i>(Hi’ora’a : ‘Ua tano maita’i te reo, fa’aro’o-maita’i-hia noa atu ‘aita i tuōhia, ‘ua fa’ahiti-maita’i-hia te mau ta’o ‘e ‘ua ta’a maita’i i te tā’ato’ara’a)</i>	25
TĀ’ATO’ARA’A O TE MAU TAI’O :	100

‘Irava 10 : Fatura’a mana’o

E fa’ati’a te mau ta’ata pāpa’i ‘ia fa’a’ohipa te fa’anaho i te mau parau pāpa’i o tē fa’ataehia atu ia na rā nō te piara’a, tāta’ira’a ‘e fa’ahoho’ara’a i ni’a i te mau huru papa pāpa’i ato’a,

tāireuira ‘e aore rā fa’aro’ohi’o i roto i te fanahora’a a te hō’ē fa’atīanira’a a te Heiva *Parau Ti’amā*. ‘Aita teie mau fa’a’ohipara’a e fa’afāna’o i te ‘aufaura’a i te mau ti’ara’a fatu pāpa’i parau.

E fa’ati’a te mau ta’ata tata’u (ta’ata pāpa’i ‘e ‘ōrero) i te fa’anaho i te ti’ara’a nō te fa’a’ohipa i tō rātou pa’era’a, hoho’a pata, hoho’a ‘e reo i roto i te parau nō te mau haruharura’a ato’a, ti’ara’a ‘e ‘aore rā te tahi atu huru fa’atīanira’a nō te tata’ura’a *‘Ārere*.

E ha’amanahia teie mau parau fa’ati’ara’a nā roto i te tu’urimara’a ‘e te fa’ataera’a mai i te ‘api tāpa’ora’a i’oa.

E riro te ōra’a i roto i te tata’ura’a ‘ei fāri’ira’a i teie nei ture. Nā te fa’anaho e fa’aoti i te mau parau ato’a ‘aita i fa’a’itehia i roto i teie nei ture.

Parau ‘āpiti i te ture a te tata’ura’a pāpa’i ‘e ‘ōrero - ‘Ārere
Fa’anahora’a 2023

1. Tai’o mahana o te tata’ura’a

E ha’amata te tata’ura’a ‘Ārere i te 1 nō tiurai 2023.

E fāri’ihia te fa’ataera’a mai o te mau parau mai te 1 nō tiurai 2023 ‘e tae atu i te 20 nō ‘ātete 2023 (i te tu’ira’a pō, hora nō Tahiti). ‘Aita te mau parau e tae mai i rāpae atu i teie mau tai’o mahana e fāri’ihia.

2. Te fa’aotira’a i te tumu parau

Teie te tumu parau i tāpe’ahia mai nā te fa’anaho : *Pehepehe nō tō ‘u fenua.*

3. Fa’anahora’a o te tata’ura’a

E tupu te tata’ura’a i nā mahana e 3 a te Heiva *Parau Ti’amā.*

E anihia i te mau ta’ata tata’u a te mau tuha’a ‘Ārere iti ‘e ‘Ārere nui ‘ia tai’o ‘e ‘aore rā ‘ia fa’atai’o i tā rātou parau i te mahana pae 1 nō tetepa 2023, mai te hora 2 i te avatea ‘e tae atu i te hora 4 ‘e te ‘āfa i te ahiahi, i te teata iti a te Fare Tauhiti nui.

E ha’amauhia te ‘āna’ira’a tata’u ‘ia au i te reta mātāmua o te pa’era’a a te ta’ata ‘ōrero.

E anihia i te mau ta’ata tata’u a te mau tuha’a ‘Ārere ava tau ‘e ‘Ārere tau ‘ia tai’o ‘e ‘aore rā ‘ia fa’atai’o i tā rātou parau i te mahana mā’a 2 nō tetepa 2023, mai te hora 2 i te avatea ‘e tae atu i te hora 5 i te ahiahi, i te teata iti a te Fare Tauhiti nui.

E ha’amauhia te ‘āna’ira’a tata’u ‘ia i te reta mātāmua o te pa’era’a a te ta’ata ‘ōrero.

4. Fa’a’itera’a i te mau rē

E ravehia te fa’a’itera’a i te mau ta’ata i rē ‘e te ‘ōperera’a rē i te tāpati 3 nō tetepa i te hora 3 i te avatea, i ni’a i te *Paepae a Hiro* i te hope’ara’a o te Heiva *Parau Ti’amā.*